

MISERICORDIAE

Oktober 2026

- ❖ LEVEN EN DIENEN IN EEN GEEST VAN BARMHARTIGHEID
- ❖ SYNODAAL LEIDERSCHAP
- ❖ WANDELEN MET JONGE MENSEN
- ❖ GEZAMENLIJK WANDELEN IN HETZELFDE CHARISMA
- ❖ KINDEREN IN EEN DIGITALE WERELD
- ❖ NIEUWS UIT DE PROVINCIES EN REGIO'S

Voorwoord.....	3
Leven en Dienen in een Geest van Barmhartigheid.....	6
Synodaal leiderschap.....	11
Wandelen met jongeren	17
Een feestelijke dag voor de Belgische en Nederlandse zusters.....	22
Gezamenlijk wandelen in hetzelfde charisma.....	26
Kinderen in een digitale wereld	29
Nieuws uit de regio België.....	35
Nieuws uit de provincie Indonesië	36
Nieuws uit de Internationale Provincie	39
Nieuws uit de regio Nederland	43
Nieuws uit de regio Timor Leste	45
Nieuws uit de regio VK/Ierland.....	47

COLOFON

Onder verantwoordelijkheid
van het Generaal Bestuur SCMM

Eindredacteur:
Sr. Elisângela Ferreira Belo

Vertaling:
EN – Zr. Amy Gitana
ID – Zr. Miranda Situmorang
NL – Mw. Karien Janssen
PT – Zr. Elisângela Ferreira Belo

Voorwoord

Lieve zusters, met een gevoel van zusterschap en vreugde begroet ik ieder van u in dit najaarsnummer van **het tijdschrift**

Misericordiae. Dit tijdschrift is een belangrijk middel om de banden binnen onze congregatie te onderhouden. Via de pagina's ervan hopen wij jullie te bereiken, waar jullie ook mogen zijn, als een familie binnen de SCMM-congregatie. Hoewel we geografisch door afstand van elkaar gescheiden zijn, blijven we verenigd door ons gedeelde charisma, onze missie en onze geest van barmhartigheid. Het is onze oprechte hoop dat elke zuster het altijd goed mag gaan, gezond mag blijven en vervuld mag zijn van hoop en vreugde. Wij geloven dat wij worden begeleid door de liefdevolle gebeden van de Heilige Maagd Maria, Moeder van Barmhartigheid, wier feestdag wij op 24 september vierden, en geïnspireerd worden door de geest van de heilige Vincentius, die wij op 27 september herdachten, om ons te sterken en te inspireren in onze taak.

We leven in een wereld die vaak gekenmerkt wordt door grenzen en

verdeeldheid als gevolg van geografische, politieke, culturele en andere verschillen. Toch zijn wij als leden van de SCMM-congregatie geroepen om een ander soort getuigenis te geven: **een teken te zijn van eenheid en saamhorigheid in verscheidenheid**. We zijn niet geroepen om uniform te zijn, maar om samen in liefde onze weg te gaan, elkaar te respecteren en aanvaarden als een geschenk van God. Want juist in onze verschillen vullen we elkaar aan, door onze uitdagingen groeien we, en in onze zusterlijkheid worden we sterker.

In dit nummer worden verhalen en overwegingen gepresenteerd die ons niet alleen nieuws en informatie bieden, maar ons ook uitnodigen om na te denken over de reis van onze congregatie, de tekenen van hoop en de momenten van genade die we onderweg hebben ervaren. Mogen deze verhalen ons inspireren om elkaar te blijven steunen, de zusterlijkheid te koesteren en samen te wandelen in geloof, hoop en liefde.

In een steeds veranderende wereld worden we geroepen om onze toewijding steeds te vernieuwen: **om te leven en te dienen in de geest van barmhartigheid**. Laten we, met een

open hart voor het werk van de Heilige Geest, samen blijven wandelen en nieuwe manieren ontdekken om een teken van Gods liefde te zijn, genezing te brengen aan de gewonden, troost aan de lijdenden en hoop aan de zwakken en behoeftigen.

Synodaal leiderschap leert ons dat de wijze leidster niet alleen gaat. Zij domineert niet, maar inspireert; zij centraliseert de macht niet, maar deelt de verantwoordelijkheid; zij wijst verschillen niet af, maar omarmt ze als een kracht; en in nederigheid laat zij zich leiden door de Heilige Geest en is zij niet bang om de waarheid te spreken ten behoeve van het algemeen welzijn.

Het thema '**met jongeren meegaan**' roept ons op om ons in te zetten voor en bijzondere aandacht te schenken aan jongeren, inclusief de jonge zusters van onze generatie. Zij zijn niet alleen de toekomst van de kerk, de samenleving en de congregatie, maar vormen ook een essentieel onderdeel van onze huidige zending. Wij zijn geroepen om aanwezig te zijn als vriendinnen en metgezellen, en een ruimte te creëren vol liefde en begrip waar zij hun worstelingen, angsten, hoop en dromen kunnen delen.

De feestelijke dag voor de Belgische en Nederlandse zusters was een prachtig moment om de betekenis en

de zegen van het zusterlijk samenzijn opnieuw te bevestigen. In een warme sfeer van saamhorigheid haalden ze herinneringen op aan zowel hun worstelingen als de mooiste momenten uit het verleden. Elk gedeeld verhaal leek de vreugde weer aan te wakkeren, een glimlach te toveren en ons eraan te herinneren dat die gemeenschap met onze zusters een kostbaar geschenk is dat het hart altijd verwarmt.

We worden ook geconfronteerd met de realiteit van de huidige generatie, „de digitale generatie“, die is opgegroeid te midden van snelle technologische ontwikkelingen. We zijn niet geroepen om de vooruitgang van onze tijd af te wijzen, maar juist om er verstandig gebruik van te maken, zodat technologie een middel wordt om ons leven en onze missie te ondersteunen, in plaats van deze te vervangen. Daarom mogen we niet toestaan dat de schermen van sociale media-apps ons doen vergeten om in de gezichten van anderen te kijken of de stilte te verliezen die we vinden in onze gemeenschap met God door het gebed.

We zijn dankbaar voor de rijkdom van onze diversiteit en de kracht van onze eenheid, zoals weerspiegeld in het nieuws uit alle delen van de congregatie, waardoor we op de hoogte blijven. Met grote vreugde

feliciteren wij het nieuw gekozen bestuur van de Indonesische Provincie, die tijdens het Verkiezingskapittel op 11 juli 2026 is gekozen. Mogen zij de zusters de komende vier jaar goed dienen. Moge de Heer hen altijd gezondheid, wijsheid en Zijn genade schenken bij al hun inspanningen in de dienst aan anderen.

Terwijl we de bladzijden van *Misericordiae* omslaan, realiseren we ons dat elk verhaal geen reis op zich is. Integendeel, we maken allemaal deel uit van één grote pelgrimstocht om Gods barmhartigheid te verkondigen. Mogen we onze zusterlijkheid blijven koesteren, onze diversiteit waarderen en de eenheid bewaren die ons met elkaar verbindt. Onze verhalen mogen dan verschillen en onze wegen mogen

uiteenlopen, maar onze harten blijven verenigd in één charisma en spiritualiteit: Gods barmhartigheid brengen aan iedereen die we dienen. Samen delen we één charisma en bewandelen we één weg van barmhartigheid. In onze verscheidenheid verrijken we elkaar; in onze eenheid worden we sterker.

Tot slot spreek ik namens het Generaal Bestuur de wens uit dat het feest van Maria, Moeder van Barmhartigheid, een viering vol vreugde was, en dat de herdenking van de heilige Vincentius a Paulo een zeer gezegend moment was. Moge God u allen rijkelijk blijven zegenen.

Hartelijke groeten en bidden,

Zr. Sofiani Warasi

LEVEN EN DIENEN IN EEN GEEST VAN BARMHARTIGHEID

Door: Zr. Petronella Lie

Bij het begin van de SCMM-congregatie, gaf de stichter, Mgr. Joannes Zwijsen, haar de naam „**Congregatie van de Zusters van Liefde van Onze-Lieve-Vrouw, Moeder van Barmhartigheid**”. Het was zijn bedoeling dat de zusters de deugden van liefde en barmhartigheid daadwerkelijk in hun leven en in hun dienstbaarheid zouden beleven (zie: SCMM-constituties, „Naam van de congregatie”, blz. 11).

In de katholieke kerk staat Maria ook bekend onder de titel Moeder van Barmhartigheid (“**Mater Misericordiae**”) en geldt zij als een toonbeeld van geloof, nederigheid en moederlijke liefde. Maria wordt barmhartig genoemd omdat zij:

- **het meesterwerk van Gods barmhartigheid in de wereld is.** Door haar Onbevleete Ontvangenis en Gods bijzondere, genade heeft God haar gevormd tot het geschapen meesterwerk van Gods barmhartigheid in de wereld.
- **altijd aanwezig is en trouw.** Maria heeft Jezus nooit in de steek gelaten, zelfs niet tijdens Zijn grootste lijden aan het kruis.

- **een toevluchtsoord is.** De gelovigen nemen aan dat Maria een beschermster en helpster is die de gebeden van hen die haar voorspraak zoeken nooit afwijst.

Katholieken beschouwen Maria als een bemiddelaarster in het gebed – een figuur vol mededogen die altijd bereid is om de gelovigen te helpen en naar haar Zoon, Jezus Christus, te leiden (“per Mariam ad Jesum”: een katholiek theologisch motto dat ‘Via Maria naar Jezus’ betekent). Maria laat zien dat mededogen betekent dat men actie onderneemt om anderen te helpen, en dat het geworteld is in een volkomen geloof in Jezus als de bron van alle genade (vgl. Johannes 2:1–11).

In **Lumen Gentium (LG)** nr. 58 wordt bevestigd dat Maria, als Moeder van de Kerk, de gelovigen altijd begeleidt op hun geloofsweg, met name door haar medeleven en zorgzaamheid. In de geest van een gezamenlijke zending met Maria nodigt de Kerk de gelovigen uit om haar medelevende en zorgzame houding na te volgen. Zij is niet alleen een voorbeeld van het geestelijk leven en een gids die de gelovigen voortdurend begeleidt, die voor hen bemiddelt en hen aanmoedigt om de liefde van Christus in alles wat zij doen te verkondigen.

In overeenstemming met de wensen van de stichter, zijn liefde en medeleven voor de zusters van de SCMM en alle medewerkers en verzorgers van het Santa Anna-bejaardentehuis in Jakarta niet slechts loze woorden. Integendeel, ze worden elke dag in de praktijk gebracht door de zorg die wij aan de bejaarde bewoners besteden.

Wij brengen het motto van onze stichter, “**Mansuette et Fortiter**”, in praktijk door een duidelijk en standvastig standpunt in te nemen ten aanzien van regels en discipline. Toch streven we er in onze dagelijkse zorg naar om zachtmoedig, geduldig en begripvol te zijn, net als onze moeder, Maria. De zorg voor ouderen, die elk een unieke persoonlijkheid hebben en in verschillende mate te maken hebben met lichamelijke, geestelijke en psychospirituele achteruitgang, is vaak een uitdaging. Echter, door de zachtaardigheid en het geduld van Maria na te volgen, streven wij ernaar ons altijd te gedragen als ware Zusters van Liefde van Onze-Lieve-Vrouw, Moeder van Barmhartigheid.

Onze stichter had zo'n grote achting voor Sint Vincentius a Paulo dat hij hem aanwijst als de tweede patroonheilige van de congregatie en als patroonheilige van de liefdadigheidswerken. Deze heilige, een verdiger en pleitbezorger van de armen, heeft ook ons begrip van mededogen verrijkt.

Voor hem is mededogen een daad van liefde die tastbaar en grenzeloos creatief is. Hij geloofde dat Jezus Christus aanwezig is in de armen en de lijdenden. Het is niet louter een gevoel van medelijden, maar een oproep van het geloof die om concrete uiting vraagt in het dagelijks leven.

Kernprincipes van de Vincentiaanse naastenliefde:

- Effectieve en affectieve liefde: Liefde die in het hart wordt gekoesterd (affectief) moet tastbaar tot uiting komen door middel van concrete daden van hulp (effectief).
- De armen als meesters: De armen en de lijdenden worden beschouwd als meesters, als personen in wie wij Christus zelf ontmoeten en dienen.
- Liefde boven alles: Geestelijke volmaaktheid wordt niet afgemeten aan de lengte van iemands gebeden, maar aan de diepte van de liefde die aan anderen wordt getoond.

Manieren om de waarden in praktijk te brengen:

- Zorgen voor de lichamelijke en geestelijke behoeften van mensen die gemarginaliseerd, ziek of hongerig zijn.

- Het verbeteren van de vaardigheden en levensomstandigheden van anderen om een waardiger leven te waarborgen.
- Medeleven omzetten in daden van rechtvaardigheid en de verdediging van de menselijke waardigheid.

In het bejaardentehuis Santa Anna behandelen we elke bejaarde bewoner met evenveel waardigheid, liefde, geduld en medeleven, ongeacht zijn of haar lichamelijke of psychische toestand. Sommige bewoners zijn zelfstandig, terwijl anderen gedeeltelijke of volledige zorg nodig hebben. We moeten zorgen voor een professionele en hoogwaardige opleiding en certificering van onze zusters, zorgverleners en medewerkers.

Onze dagelijkse zorg draait niet alleen om het voorzien in fysieke behoeften, maar ook om het herstellen van vertrouwen, waardigheid, hoop en vreugde. Een bewoner met aangeboren thoracolumbale scoliose kwam bij ons aan in een toestand van diepe angst vanwege pijnlijke ervaringen en misbruik in eerdere zorginstellingen. Door geduldige en medelevende zorg leerde ze geleidelijk weer vertrouwen te krijgen. Binnen twee weken was ze in staat medische onderzoeken te ondergaan en haar emoties vrijelijk te uiten. Haar woede, tranen en angst werden niet met afwijzing beantwoord, maar met begrip en zachtaardigheid.

Diezelfde houding zien we ook ten opzichte van bewoners die lijden aan ernstige dementie of andere zware aandoeningen. Op deze manier worden liefde en geduld een gedeelde cultuur binnen het tehuis.

We hebben ook opmerkelijke verbeteringen gezien in de gezondheid en het welzijn van de bewoners. Een vrouw die voorheen extreem hoge bloeddruk en bloedsuikerwaarden had, in combinatie met glaucoom, ervoer een aanzienlijke verbetering nadat ze naar Santa Anna was verhuisd.

Een andere bewoner, een getalenteerde zanger die leed aan een vergrote prostaat en een ernstige depressie, had alle hoop verloren en wenste zelfs de dood toe. Zonder aarzelen brachten we hem naar het ziekenhuis voor spoedeisende behandeling en een operatie, in het vertrouwen op Gods voorzienigheid. Zoals de Schrift ons herinnert: „**God heeft een blijmoedige gever lief**” (2 Korintiërs 9:7). De middelen die nodig waren voor zijn zorg werden royaal ter beschikking gesteld.

Elke dag biedt talloze kansen om barmhartigheid te betonen door middel van eenvoudige daden van liefde. Geïnspireerd door de woorden: “**Een vrolijk hart is een goed medicijn**” (Spreuken 17:22), streven we ernaar een sfeer van vreugde, hoop, creativiteit en verbondenheid te creëren. We brengen ons motto, “liefde zonder eigenliefde”, in praktijk door liefdevol, geduldig, vriendelijk, zachtmoedig, vrolijk, rein en ordelijk te zijn. Onze vijf eenvoudige principes zijn: glimlachen, begroeten, aanraken, beleefd en hoffelijk zijn.

“Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid verkrijgen” (Matteüs 5:7).

Om deze geest van dienstbaarheid in stand te houden, hebben we de SCMM-dienstgids voor bejaardenverzorgingstehuizen ontwikkeld, die de visie, missie, waarden, het charisma en de geest van SCMM vertaalt naar praktische richtlijnen voor de dagelijkse zorg.

De reputatie van het Santa Anna Bejaardentehuis is gegroeid dankzij de toewijding van de zusters, het personeel en de zorgverleners, en dankzij de genereuze steun van families, kerken, interreligieuze gemeenschappen, maatschappelijke organisaties, overheidsinstellingen, kunstenaars en filantropen. Hun bezoeken, activiteiten, gebeden, donaties en financiële steun stellen ons in staat om als humanitaire, non-profit organisatie dagelijks ongeveer 130 mensen te blijven dienen.

Wij geloven dat door oprechte en toegewijde dagelijkse dienstbaarheid elke kleine daad van vriendelijkheid voor ons een manier is om Christus in deze wereld te verkondigen. In navolging van het voorbeeld van Maria, Moeder van Barmhartigheid, en de heilige Vincentius a Paulo, die voor anderen zorgden en in actie kwamen, zijn wij geroepen om actieve instrumenten van Gods liefde te zijn.

Laten we leven **in een geest van barmhartigheid** en hoop en daarmee goedheid brengen aan anderen. Moge de wereld Gods helende en versterkende liefde ervaren door onze liefde en daden.

“Wie onder jullie groot wil zijn, moet jullie dienaar zijn.” (Mt 20:26)

Het vervullen van een leidende rol in het religieuze leven is nooit een eenvoudige taak geweest. In de huidige context, die gekenmerkt wordt door snelle maatschappelijke, culturele en kerkelijke veranderingen, vraagt deze missie veel meer dan alleen bestuurlijke vaardig-

heden of ervaring. Het vereist bovenal onderscheidingsvermogen, openheid voor de Heilige Geest, het vermogen om te luisteren en de moed om vernieuwingsprocessen te leiden zonder de essentie van het charisma uit het oog te verliezen.

Met dit in gedachten heeft het Generaal Bestuur het afgelopen jaar deelgenomen aan het **Internationale Leiderschapsontwikkelings-programma voor Generale Besturen**, georganiseerd door *Faith and Praxis for Global Leadership*. Het programma, dat uit drie fasen bestond – twee virtuele en één fysieke fase die gehouden werd in Rome – had tot doel leiders toe te rusten om perspectieven van ‘levende systemen’ en contextuele manieren te begrijpen en toe te passen bij het leiden van hun congregaties, zodat zij als toegewijde leden van een synodale Kerk vollediger en moediger kunnen samenwerken met Gods droom in deze tijd van ingrijpende transformatie.

Tijdens deze ervaring werden we niet alleen uitgedaagd om nieuwe kennis op te doen, maar vooral ook om ons begrip van leiderschap opnieuw onder de loep te nemen. Bij vele gelegenheden konden we vaststellen dat verschillende principes die in de cursus aan bod kwamen, al deel uitmaakten van het traject van onze congregatie. Bij andere gelegenheden werden we uitgedaagd om ons er verder in te verdiepen en ze met meer bewustzijn in praktijk te brengen.

De volgende overwegingen zijn niet bedoeld als samenvatting van het programma. Het is veeleer een weergave van wat ons het meest heeft aangesproken en ons heeft gesterkt in onze missie om de congregatie nieuw leven in te blazen. Toen we de thema's **inzicht, gezag, conflict, macht en synodaliteit** opnieuw onder de loep namen, gingen we met hernieuwde dankbaarheid de relevantie inzien van de waarden die ons congregatieleven sturen en die ook vandaag de dag nog actueel zijn: solidariteit, diversiteit, collegialiteit, subsidiariteit en medeverantwoordelijkheid.

In plaats van kant-en-klare antwoorden aan te reiken, heeft het programma een overtuiging in ons versterkt: synodaal leiderschap bestaat niet uit het controleren van mensen of ervoor zorgen dat alles onder controle blijft, maar uit het scheppen van de voorwaarden waardoor de Heilige Geest de gemeenschap kan blijven leiden in creatieve trouw aan het Evangelie en aan het charisma dat wij hebben ontvangen.

1. Leidinggeven is ruimte creëren om inzicht te verwerven

Een van de eerste inzichten die we opdeden, was dat leidinggeven niet in de eerste plaats betekent dat je mensen aanstuurt of zorgt voor een efficiënte werking van een organisatie. Leidinggeven is leren onderscheiden. Deze uitspraak lijkt eenvoudig, maar verandert ons begrip van autoriteit ingrijpend. Tijdens de hele opleiding werden we uitgenodigd om elke situatie vanuit een breder perspectief te bekijken. Een conflict is zelden alleen maar een conflict; weerstand is niet

altijd alleen maar tegenstand; stilzwijgen kan angst, lijden, wijsheid of een intuïtie verbergen die nog geen uitdrukking heeft gevonden. Deze manier van kijken vereist dat leiderschap verder gaat dan het zoeken naar snelle oplossingen. Voordat je reageert, moet je eerst begrijpen. Voordat je beslist, moet je eerst luisteren. Dan beseffen we dat echt gezag niet voortkomt uit controle, maar uit het vermogen om een omgeving te creëren waarin inzichten tot uiting kunnen komen.

Dit betekent niet dat de verantwoordelijkheid van degenen die het bestuursambt uitoefenen, komt te vervallen. Integendeel, autoriteit blijft noodzakelijk. Ze wordt echter niet langer opgevat als een opstapeling van besluiten, maar wordt in plaats daarvan een dienst die de hele gemeenschap helpt om samen Gods wil te zoeken. Dit perspectief sloot nauw aan bij onze eigen ervaringen binnen de congregatie.

In de loop der jaren hebben we geprobeerd de processen van collegialiteit, participatie en gedeelde verantwoordelijkheid te versterken. De cursus hielp ons beseffen dat deze principes niet louter een efficiënt organisatie-model zijn; ze geven uitdrukking aan een authentiek evangelische manier om gezag uit te oefenen.

2. Conflicten zijn een kans om te groeien

Misschien heeft geen enkele les onze manier van denken zo op de proef gesteld als ons begrip van conflicten. We stellen vrede vaak gelijk aan de afwezigheid van conflicten. De cursus heeft ons echter laten zien dat gemeenschappen waar nooit meningsverschillen ontstaan, niet altijd hechte groepen zijn. Vaak verbergt stilte angsten, onzekerheden of het gevoel dat bepaalde meningen niet welkom zijn. We ontdekten dat conflict deel uitmaakt van het leven van

elke levendige gemeenschap. Het is geen teken van mislukking, het kan juist de ruimte zijn waar belangrijke verschillen eindelijk aan het licht kunnen komen. Het kan behoeften aan het licht brengen die verborgen zijn gebleven. Het kan wijzen op structuren die herzien moeten worden. Het kan stemmen aan het licht brengen die nog nooit echt gehoord waren. Dit perspectief heeft ons ook doen nadenken over onze besturen en bestuursorganen.

Een bestuur waarin iedereen het snel over alles eens is, lijkt misschien harmonieus. Maar collectief inzicht komt zelden tot wasdom als er geen vrijheid is om vragen, zorgen of afwijkende standpunten naar voren te brengen.

Conflicten bieden, wanneer ze met respect, vertrouwen en een oprecht verlangen naar het algemeen welzijn worden beleefd, kansen voor groei. In de cursus werd ook de nadruk gelegd op een andere zeer belangrijke verandering. In plaats van voortdurend te vragen: **“Wie veroorzaakt dit probleem?”** hebben we geleerd te vragen:

“Wat zegt dit conflict over de manier waarop we leven, onze organisatie structureren en verworven inzichten gebruiken?” Deze verschuiving verlegt de focus van het toewijzen van schuld naar inzicht verwerven.

Het zijn niet de moeilijke mensen die problemen veroorzaken. Vaak leggen ze processen, gewoonten of structuren bloot die de missie niet langer volledig ondersteunen.

Deze les is bijzonder belangrijk voor degenen die in een leiderschap positie zitten. Leiderschap bestaat niet uit het elimineren van alle conflicten, maar uit het helpen van de gemeenschap om erdoorheen te navigeren, zodat ze leiden tot meer waarheid, gemeenschap en groei.

3. Synodaal Leiderschap

De reis resulteerde in een bezinning over synodaliteit. We realiseerden ons dat synodaliteit niet louter een andere manier is om bijeenkomsten te organiseren, noch dat het simpelweg neerkomt op het raadplegen van meer mensen alvorens een besluit te nemen. Het vertegenwoordigt een manier om Kerk te zijn en een manier om leiderschap uit te oefenen. Synodaal leiderschap erkent dat de Heilige Geest door de hele gemeenschap spreekt. Daarom streeft het ernaar ruimtes te creëren waar alle stemmen een plaats kunnen vinden, vooral die welke doorgaans gemarginaliseerd worden: jongere zusters, ouderen, minderheden, meer gereserveerde mensen, of degenen die er anders over denken.

Autoriteit blijft bestaan, maar is niet langer in de eerste plaats gebaseerd

op de bevoegdheid om beslissingen te nemen. Haar belangrijkste taak is het aanmoedigen van gemeenschappelijke inzichten. Dit begrip raakte bij ons een heel speciale snaar. Terwijl we naar de lezingen luisterden, beseften we keer op keer dat veel van wat werd gepresenteerd al deel uitmaakte van de inspiratie die onze Congregatie leidt.

Onze congregatie is gefundeerd op de beginselen van solidariteit, collegialiteit, subsidiariteit, medeverantwoordelijkheid en pluriformiteit. De cursus heeft ons geholpen deze beginselen in een nieuw licht te zien. We zijn gaan inzien dat het niet louter organisatorische criteria zijn: het zijn concrete uitingen van synodaal leiderschap.

Solidariteit herinnert ons eraan dat niemand alleen loopt. (C 48; 74; 118; 174–179).

Pluriformiteit houdt in dat we erkennen dat verschillen onze missie verrijken en ons inzicht verbreden. (C 143–147).

Collegialiteit verwijst naar het uitoefenen van gezag en leiderschap op een gezamenlijke, mede-verantwoordelijke en broederlijke manier. In plaats van een strikt piramidaal of ge-centraliseerd model gaat collegialiteit ervan uit dat beslissingen en inzichten tot stand komen, door naar elkaar te luisteren, door participatie en door het gezamenlijk zoeken naar

Gods wil. Zo is gezag niet langer een eenzijdige uitoefening van macht, maar wordt het een dienst die in een samenleving wordt geleefd, in overeenstemming met de synodaliteit die de Kerk ons vandaag de dag uitnodigt te cultiveren. (C 125 – 142).

Het **subsidiariteits**beginsel herinnert ons eraan dat gezag de verantwoordelijkheid van elke persoon en elke gemeenschap versterkt en onnodige centralisatie voorkomt. (C 125 – 142; 174 – 179).

Medeverantwoordelijkheid bevestigt dat de missie de hele congregatie toekomt en dat elke zuster met haar gaven en roeping bijdraagt aan de verwezenlijking van Gods droom. (C 48; 74; 143 – 147; 167).

Conclusie

Nu we dit leiderschapstraject afronden, voelen we dankbaarheid. Niet alleen vanwege de kennis die we hebben opgedaan, maar ook omdat het ons heeft geholpen om met hernieuwd bewustzijn de rijkdom te erkennen van de weg die onze congregatie nu al tracht te bewandelen. We leven in een tijd waarin de Kerk ons uitnodigt om te groeien in synodaliteit.

We komen uit deze ervaring met de overtuiging dat het leiderschap dat het religieuze leven vandaag de dag nodig heeft, noch autoritair noch

centraliserend is. Het is evenmin leiderschap zonder gezag.

Het is een diep evangelisch leiderschap: standvastig in het nemen van beslissingen, nederig in het luisteren; moedig in het aangaan van conflicten, geduldig met processen; zich bewust van zijn verantwoordelijkheid en open voor gemeenschappelijk inzicht.

Misschien wel de grootste vrucht van deze reis is de bevestiging dat onze congregatieprincipes een uiterst relevante weg bieden om in te spelen op de uitdagingen van de Kerk van vandaag.

Telkens wanneer we collegialiteit solidariteit, medeverantwoordelijkheid, pluriformiteit, subsidiariteit in praktijk brengen, maken we zichtbaar hoe gezag als dienstbaarheid wordt uitgeoefend.

Een leiderschap dat niet domineert, maar inspireert. Dat niet centraliseert, maar deelt. Dat verschillen niet vreest, maar ze verwelkomt als plaatsen waar de Geest blijft spreken.

Dit is misschien wel de mooiste les die we meenemen: leidinggeven is bovenal het scheppen van de voorwaarden waaronder God zijn werk kan blijven leiden door middel van luisteren, gemeenschap zijn en het vermogen van de gemeenschap om inzichten te verwerven.

Door: Zr. Isabella Bili Lete

Ik schrijf deze overpeinzingen als vrouw, als religieuze zuster en als inwonster van het eiland Sumba. Sumba is niet alleen de plek waar ik vandaan kom; het is een land dat mij heeft gevormd tot wie ik ben. Het is een eiland dat rijk is aan cultuur, tradities, gewoonten, natuurschoon en gedeelde waarden. Het leven van de mensen is diep geworteld in familie, gemeenschap, voorouderlijke tradities en sociale relaties die van generatie op generatie zijn doorgegeven. Deze tradities vormen een belangrijk onderdeel van de identiteit van Sumba en verdienen het om gewaardeerd, gerespecteerd en bewaard te worden.

Tegelijkertijd betekent liefde voor je volk ook dat je de moed moet hebben om eerlijk naar de realiteit binnen onze samenleving te kijken.

Het bespreken van moeilijke situaties betekent niet dat we onze cultuur afwijzen of veroordelen. Het is juist een uiting van bezorgdheid over de waardigheid en de toekomst van ons volk. Naast de rijkdom van de tradities van Sumba zijn er sociale realiteiten die onze aandacht en een gezamenlijke aanpak vereisen.

Hiertoe behoren vormen van uitbuiting en ongelijke sociale verhoudingen die de menselijke waardigheid kunnen aantasten, waaronder die welke worden besproken in verband met de traditionele categorieën van de adel (maramba) en slaven (ata).

Als iemand die afkomstig is uit Sumba en onder de bevolking heeft gewoond en gewerkt, voel ik de verantwoordelijkheid om te delen wat ik over deze realiteiten heb geleerd en begrepen. Het is niet mijn bedoeling om individuen te veroordelen of de waarde van de cultuur van Sumba te bagatelliseren, maar om ruimte te creëren voor eerlijke reflectie. Sommige gebruiken en sociale verhoudingen die al generaties lang bestaan, kunnen gevolgen hebben voor de vrijheid, kansen, waardigheid en toekomst van mensen. Het erkennen van deze realiteiten is een belangrijke stap in de richting van het vinden van manieren om een samenleving op te bouwen waarin ieder mens wordt gewaardeerd en met waardigheid wordt behandeld.

**MANUAL PERLINDUNGAN KEAMANAN
PEREMPUAN PEMBELA HAM
DI INDONESIA**

NATIONAL COMMISSION ON
VIOLENCE AGAINST WOMEN
KOMISI NASIONAL ANTI KEKERASAN TERHADAP PEREMPUAN

Deze kwestie is vandaag de dag bijzonder actueel. In 2026 voert de *Nationale Commissie Geweld tegen Vrouwen* (Komnas Perempuan), een onafhankelijke instelling die zich inzet voor het voorkomen en aanpakken van geweld tegen vrouwen, nader onderzoek uit naar schadelijke praktijken die vrouwen in Oost-Sumba treffen, waaronder het verband tussen maramba en ata. De aandacht die aan deze kwesties wordt besteed, herinnert ons eraan dat uitbuiting, ongelijkheid en menselijke waardigheid niet louter zaken uit het verleden zijn. Het blijven actuele uitdagingen die om humanitaire, educatieve, beschermende en toegestane maatregelen vragen.

Onderwijs speelt in dit proces een bijzonder belangrijke rol. Het biedt kansen, verbreedt de horizon, versterkt het zelfvertrouwen en helpt mensen mogelijkheden te ontdekken die verder reiken dan de beperkingen die worden opgelegd door armoede of ongelijke sociale structuren. Onderwijs kan daardoor een weg banen naar meer vrijheid en een waardigere toekomst.

Deze uitdagingen zijn vooral van belang als we kijken naar het leven van jongeren. Jonge vrouwen en mannen vormen de generatie die de toekomst van Sumba bepalen. Zij hebben dromen, zijn creatief, hebben het talent en de energie om hun gezinnen en gemeenschappen te veranderen. Toch kunnen jongeren ook kwetsbaar worden voor uitbuiting wanneer ze te maken krijgen met armoede, beperkte toegang tot onderwijs, werkloosheid, ongelijke machtsverhoudingen, geweld of mensenhandel.

Van kwetsbaarheid naar vrijheid

Als we het tegenwoordig over ‘slavernij’ hebben, bedoelen we daarmee niet per se dat mensen fysiek geketend of opgesloten zitten. Hedendaagse vormen van slavernij kunnen minder zichtbaar zijn en tot uiting komen in uitbuiting, geweld, oneerlijke arbeidsomstandigheden, mensenhandel of relaties waarin iemand nauwelijks echte vrijheid heeft om weg te gaan.

Wikimedia Commons

In de context van Sumba is het dan ook niet onze bedoeling om de cultuur van Sumba te bestempelen als een “slavernijcultuur”. Sumba heeft een rijk erfgoed van solidariteit, verwantschap, verantwoordelijkheid en wederzijdse zorg. We moeten daarentegen eerlijk kijken naar die specifieke praktijken of relaties die de menselijke waardigheid kunnen aantasten, ongelijkheid kunnen versterken of iemands vrijheid kunnen beperken.

De vraag is niet simpelweg, **“Wat is er mis met onze cultuur?”**, maar eerder: **“Hoe kunnen we de waarden binnen onze cultuur versterken, zodat ieder-**

een wordt gerespecteerd, beschermd en in staat is om in waardigheid te leven?” Deze benadering stelt ons in staat om op respectvolle wijze een dialoog aan te gaan en tegelijkertijd de waardigheid van ieder mens te eerbiedigen.

Jongeren spelen een bijzonder belangrijke rol in deze dialoog. Zij zijn de toekomstige ouders, leiders, werknemers, opvoeders en leden van de kerk. Maar armoede, beperkte onderwijskansen, gezinsverantwoordelijkheden, werkloosheid en een gebrek aan kansen kunnen jongeren kwetsbaar maken wanneer ze op zoek zijn naar werk of een betere toekomst. Een veelbelovende baan ver van huis lijkt misschien hoop te bieden, maar zonder voldoende informatie en bescherming kan deze hen ook blootstellen aan uitbuiting of mensenhandel. Daarom moeten we ons niet alleen afvragen: **“Waarom zijn ze vertrokken?”**, maar ook: **“Hadden ze een veilige en realistische keuze?”**

Wikimedia Commons

Jonge vrouwen kunnen te maken krijgen met extra kwetsbaarheden, zoals geweld, discriminatie, economische afhankelijkheid en ongelijke machtsverhoudingen. Ook jonge mannen kunnen te maken krijgen met arbeidsuitbuiting, geweld, achterstallig loon, onveilige werkomstandigheden en druk om voor hun gezin te zorgen. De Kerk heeft daarom de verantwoordelijkheid om een veilige omgeving te creëren waar zowel vrouwen als mannen hulp kunnen zoeken, over hun

ervaringen kunnen praten en gelijkwaardig worden behandeld.

Onderwijs is een van de belangrijkste wegen van kwetsbaarheid naar vrijheid. Het beperkt zich niet tot formeel onderwijs, maar omvat ook beroepsopleidingen, de ontwikkeling van vaardigheden, digitale geletterdheid, bewustwording van werknemersrechten, kennis over mensenhandel, voorlichting over gezonde relaties en over gelijkwaardigheid van vrouwen en mannen. Met onderwijs en zinvolle kansen kunnen jongeren weloverwogen keuzes maken, risico's herkennen, hun vaardigheden ontwikkelen en een actievere rol spelen bij het vormgeven van hun toekomst.

Een kerk die luistert en samen op weg gaat

Wikimedia Commons

Voor de kerk begint deze reis met luisteren. Jongeren hebben ruimte nodig waar ze kunnen praten over hun dromen, angsten, worstelingen en hoop. Ze zijn actieve deelnemers en hoofdrolspelers in het leven en de missie van de kerk. Niet alleen als ontvangers van pastorale zorg. De zusters hebben een unieke kans om hen te ondersteunen. Door er voor hen te zijn, naar hen te luisteren, onderwijs en vaardigheidstrainingen aan te bieden, gezinnen te ondersteunen en samen te werken met scholen, parochies, gemeenschapsleiders, overheidsinstellingen en beschermingsdiensten, kunnen de zusters helpen wegen te banen naar

meer vrijheid en waardigheid. Deze steun moet zich uitstrekken tot vrouwen en mannen die te maken hebben met geweld of uitbuiting. Medeleven betekent luisteren zonder oordelen, kwetsbare mensen beschermen en hen in contact brengen

met de nodige professionele en juridische hulp. Echt medeleven vereist de moed om misstanden aan de kaak te stellen en te streven naar waarheid, gerechtigheid en bescherming.

Tegelijkertijd moet **synodaliteit** binnen de congregatie zelf beginnen. Oudere en jongere zusters zijn geroepen om naar elkaar te luisteren, ervaringen te delen, samen beslissingen te nemen en te leren van hun ervaringen in de organisatie. Het gaat niet alleen om wat we **voor jongeren** kunnen doen, maar ook om wat we **samen met** hen kunnen doen.

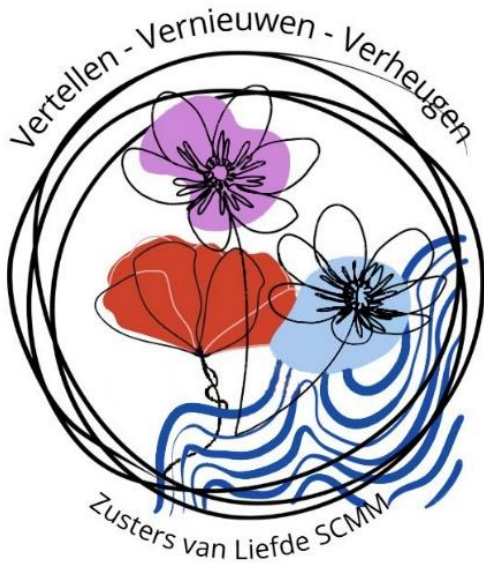
Daarom moet onze missie verder reiken dan alleen maar mensen helpen te overleven. We moeten ernaar streven mensen te bemoedigen door hun zelfvertrouwen te herstellen, hun vaardigheden te ontwikkelen, kansen te creëren en hen in staat te stellen actief deel te nemen aan hun eigen toekomst. De weg van slavernij naar vrijheid is uiteindelijk een weg naar waardigheid, een stem, kansen, bescherming en hoop. Als Kerk zijn we geroepen om deze weg samen te bewandelen: met jongeren, gezinnen en gemeenschappen, met name degenen die kwetsbaar of gekwetst zijn. Op deze manier kan de Kerk een zichtbaar teken van hoop worden – **een Kerk die luistert, begeleidt, beschermt, kracht geeft en Gods liefde laat zien door de waardigheid van ieder mens.**

Daarom gaat het bij het bespreken van deze kwesties niet alleen om het signaleren van problemen. Het gaat er ook om ons af te vragen wat voor toekomst we willen voor Sumba en voor de jongeren daar. Het gaat om het opbouwen van gemeenschappen waar cultuur en menselijke waardigheid hand in hand gaan, waar tradities worden gekoesterd zonder schadelijke praktijken in stand te houden en waar elke jongere de kans krijgt om te leren, te dromen, keuzes te maken en een betere toekomst op te bouwen.

Ik deel deze overpeinzing vanuit mijn liefde voor Sumba en mijn respect voor de bevolking en de cultuur van dit eiland. Ik hoop dat een openhartige dialoog, voorlichting en solidariteit kunnen bijdragen aan positieve verandering. Door deze realiteiten samen onder de loep te nemen, hoop ik dat we de positieve aspecten van onze tradities kunnen versterken en de moed kunnen opbrengen om de elementen te veranderen die leiden tot leed, ongelijkheid en het verlies van menselijke waardigheid.

FEESTELIJKE DAG VOOR DE BELGISCHE EN NEDERLANDSE ZUSTERS

Bij elk werkbezoek kreeg het Generaal Bestuur de vraag wanneer er weer een bijeenkomst plaats zou vinden van de Nederlandse en Belgische zusters. Om aan deze vraag tegemoet te komen, besloot het Generaal bestuur om een dag te organiseren voor de zusters uit deze twee landen die nog in de gelegenheid zijn om deel te nemen. Als thema werd **Vertellen - Vernieuwen - Verheugen** gekozen. In het kort gezegd: herinneringen ophalen, stilstaan bij wat het leven je heeft gebracht en met elkaar genieten in het nu. Als datum werd 18 au-

gustus 2026 gekozen. Bijna 30 zusters uit Nederland en 5 uit België kwamen samen in Tilburg.

De dag begon om 10 uur met koffie/thee vergezeld van een lekker gebakje. Zr. Mariëtte Kinker verwelkomde alle deelnemers en wenste hun een fijne dag. Pr. Denis Hendrixcx o.praem mengde zich nog even onder de deelnemers alvorens hij zich ging klaarmaken voor de Eucharistieviering. Ondertussen was ook het koor binnengekomen, waarin zr. Sofiani en zr. Miranda hun partij meezongen. Het was een mooie Eucharistieviering, mede door het koor en de toepasselijke teksten die uitgesproken werden tijdens de viering.

De evangeliëlezing nodigde ons uit stil te staan bij de vraag wat het betekent om Jezus te volgen. Niet rijkdom of bezit, maar onze persoonlijke inzet, levenswijze en het benutten van onze unieke talenten zijn bepalend. Door de jaren heen veranderen verwachtingen en mogelijkheden, maar de opdracht om vanuit liefde en geloof

dienstbaar te zijn aan anderen blijft. Ook op latere leeftijd is het waardevol om terug te kijken, het leven samen te vieren en met vertrouwen en hoop naar de toekomst te blijven kijken.

De viering werd afgesloten met een woordje van zr. Sofiani waarmee ze de bijeenkomst officieel opende.

Na de viering was het tijd voor de lunch. Er werd een uitgebreid warm en koud buffet geserveerd met heerlijke gerechten. Ieder kon haar eigen keuze maken.

Tijdens het eten werden herinneringen opgehaald en nieuwtjes uitgewisseld.

Na de lunch keken we naar een Power-Pointpresentatie van portretfoto's van alle aanwezige zusters uit de tijd dat ze net ingetreden waren. De ooh's en aah's waren niet van de lucht.

Er waren zelfs foto's bij waarop de betreffende zuster zich niet herkende.

Henny Spooren, een van de leden van Beziel Verband, was gevraagd om een korte inleiding te geven. De zusters werden uitgenodigd om terug te kijken op hun roeping en de periode rond hun intrede.

Aan de hand van de oude portretten deelden ze in kleine groepen hun persoonlijke ervaringen en

herinneringen over hun verlangen om zuster te worden, de reacties van hun familie, wat zij achterlieten en de innerlijke of goddelijke stem die hen leidde. Ook werd stilgestaan bij hun keuze voor een leven van dienstbaarheid aan anderen.

Een kort intermezzo met een kopje thee vormde de opmaat voor het tweede gedeelte. Hierin ging het over het leven als Zuster van Liefde: de betekenis van het werk, het samenleven in de gemeenschap, persoonlijke talenten en wat kracht en inspiratie geeft.

Henny vroeg de zusters daarbij te denken aan de 'kleine goedheid': eenvoudige gebaren van aandacht, liefde en nabijheid waarmee barmhartigheid zichtbaar wordt. Zo kunnen grote dromen over vrede, verbondenheid en waardigheid werkelijkheid krijgen in kleine dagelijkse daden.

Het derde gedeelte ging over het hier en nu en de toekomst. In dit deel nodigde Henny de zusters uit stil te staan bij vandaag en morgen. Ondanks hun hoge leeftijd blijven de zusters dromen, hopen en betrokken bij de wereld.

Hoewel zij nu zelf zorg en liefde ontvangen, blijven zij door gebed, verbondenheid en aandacht betekenisvol aanwezig. Liefde, kleine goedheid en hoop blijven de kern van hun leven, met vertrouwen in wat de toekomst brengt.

Dit deel eindigde met muziek. Er werd een stoeldans gehouden waardoor de armen even wat meer beweging kregen. Zr. Miranda speelde gitaar zodat er ook gezongen kon worden. De samenhang eindigde met het zingen van Salve Regina.

Dat was meteen het einde van de bijeenkomst. Zr. Sofiani sloot af met een kort woordje waarin ze aangaf genoten te hebben van de dag en dat ze het heerlijk vond om allemaal blij zusters om haar heen te zien.

Nog even, net voordat de auto voor de zusters uit België kwam aangereden, werd er gevraagd hoe de zusters deze dag ervaren hadden. Alle deelnemers vertelden het generaal bestuur dat ze een fantastische dag gehad hebben.

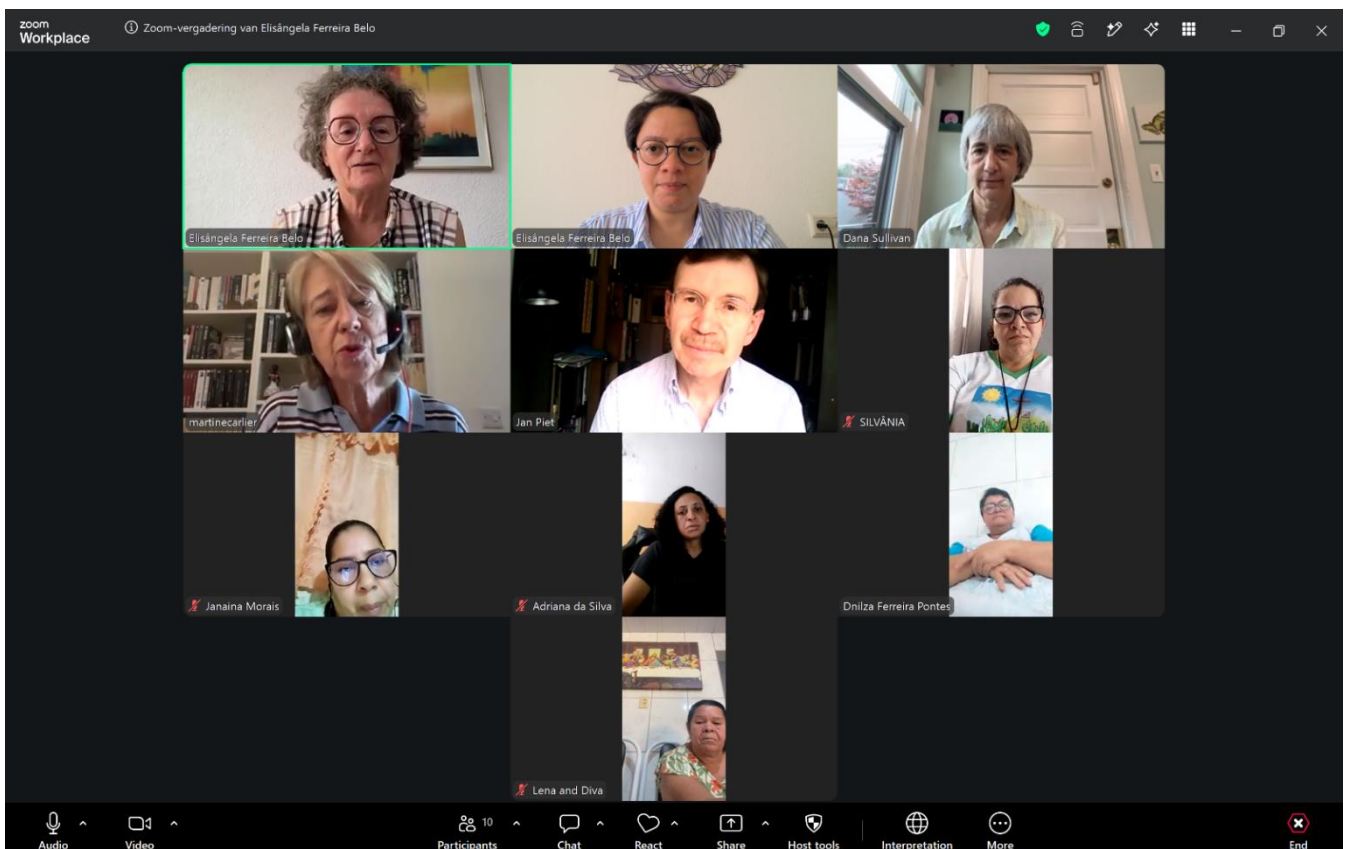
SAMEN WANDELEN IN HETZELFDE CHARISMA

Door: Silvana Tereza B. M. Lima, geassocieerd lid

Op 15 augustus 2026 kwamen leden van de Beweging van Barmhartigheid, leden van de groep Bezield Verband en geassocieerden van de Zusters van Liefde van Onze-Lieve-Vrouw, Moeder van Barmhartigheid (SCMM) uit verschillende landen, culturen en met verschillende talen bijeen voor een internationale bijeenkomst.

Deze bijeenkomst was meer dan alleen een gelegenheid om gelijkgestemde mensen te ontmoeten en kennis te maken met uiteenlopende ervaringen; het was een moment van gemeenschap, uitwisseling en het besef dat het charisma van de congregatie steeds weer nieuwe manieren vindt om in praktijk te worden gebracht en uitgedragen.

Elke deelnemer had een eigen verhaal. Mensen die op verschillende momenten in hun leven de zusters hebben ontmoet en door hun aanwezigheid geraakt zijn door het charisma van barmhartigheid. Hun band met de zusters wekte in hen het verlangen op om deze spiritualiteit verder te verkennen en op hun eigen manier deel te nemen aan de missie om de liefde van Jezus Christus te brengen aan degenen die dat het meest nodig hebben: de kwetsbaren en de stemlozen.

1. Verschillende verhalen, dezelfde inspiratiebron

Tijdens de bijeenkomst kregen de deelnemers de gelegenheid om hun betrokkenheid bij het charisma van de zusters met elkaar te delen. Uit hun getuigenissen bleek een grote verscheidenheid aan ervaringen en manieren om het charisma in het dagelijks leven na te leven.

Sommigen doen dit door deel te nemen aan pastorale taken en gemeenschappen; anderen door dienstbaar te zijn aan de meest behoeftigen, door maatschappelijke inzet, solidariteit, of simpelweg door een nabije en gastvrije aanwezigheid te bieden aan de mensen die ze op hun pad ontmoeten. In elke ervaring was dezelfde inspiratie zichtbaar: de liefde die men van God heeft ontvangen, in dienst stellen van anderen.

Het was bijzonder betekenisvol om te beseffen dat het charisma niet beperkt is gebleven tot een bepaalde plaats, cultuur of een specifieke vorm van handelen. Het wordt op

verschillende manieren beleefd, afhankelijk van ieders gaven, talenten, mogelijkheden en omstandigheden.

2. De rijkdom van diversiteit

Tijdens deze bijeenkomst hebben we ook de rijkdom van een internationale familie mogen ervaren. Verschillende landen, culturen, talen en geschiedenissen vormden geen belemmering voor het samenzijn. Integendeel, ze boden juist kansen om van elkaar te leren en te beseffen dat wat ons verenigt groter is dan wat ons scheidt.

Achter elk getuigenis schuilde de wens om Jezus Christus te volgen en bij te dragen aan de opbouw van een meer broederlijke, gastvrije samenleving die zich inzet voor de waarheid van ieder mens.

Deze ervaring heeft iedereen eraan herinnerd dat een charisma levend blijft wanneer het wordt gedeeld, omarmd en in de praktijk gebracht. Barmhartigheid blijft manieren vinden om zich te uiten via allerlei mensen, in verschillende contexten en op nieuwe manieren.

3. Meer dan alleen meedoen: zet je in

Tijdens de uitwisseling werd ook duidelijk dat het lidmaatschap van de Beweging van Barmhartigheid, van Beziel Verband of als geassocieerde van de Congregatie veel verder gaat dan af en toe deelnemen aan een activiteit of het onderhouden van een hechte band met de zusters. **Het is een reis die leidt tot een diepe toewijding aan het charisma en de missie.**

Deze toewijding wordt beleefd in vrijheid en verantwoordelijkheid. Ieder mens is geroepen om de gaven die hij of zij heeft ontvangen te herkennen en deze in dienst te stellen van anderen, zodat de ontmoeting met het charisma ook het eigen leven verandert.

We zijn dus niet louter mensen die naast de zusters meelopen. We zijn medestrijders in de missie die, vanuit onze eigen realiteit, helpen de droom levend te houden van een samenleving die gekenmerkt wordt door barmhartigheid, solidariteit en respect voor de menselijke waardigheid.

4. Een reis die verder gaat

De Internationale Bijeenkomst heeft ons één ding duidelijk

gemaakt: we staan er niet alleen voor. We maken deel uit van een veel bredere werkelijkheid, bestaande uit mensen die in verschillende delen van de wereld het charisma van Barmhartigheid zien als een bron van inspiratie voor hun leven.

De bijeenkomst was dan ook een moment van dankbaarheid voor de verscheidenheid aan mensen die God op het pad van de congregatie plaatst; voor de verhalen die met elkaar verweven zijn; voor de gaven die worden gedeeld; en bovenal voor de kans om samen verder te bouwen aan een missie die grenzen overschrijdt.

Verenigd door hetzelfde charisma en door het verlangen om het Evangelie na te leven, worden zusters, geassocieerden en bondgenoten uitgenodigd om samen verder te gaan – ieder vanuit zijn of haar eigen realiteit, maar allen met hetzelfde verlangen: getuigenis afleggen van Gods barmhartigheid en ervoor zorgen dat deze op concrete wijze terecht komt bij degenen die het meest behoefte hebben aan opvang, zorg, waardigheid en hoop.

KINDEREN IN EEN DIGITALE WERELD: VAN SCHERMTIJD-BEHEERSING NAAR DIGITALE VORMING

 Door: Zr. Elena M. Bencila

Wat mij er aanvankelijk toe heeft aangezet om deze overpeinzing te schrijven, was het nieuws over het toenemende aantal schietpartijen waarbij scholieren betrokken zijn – niet alleen in sommige ontwikkelde landen, maar nu ook in de Filippijnen. Dergelijke incidenten roepen bij ons natuurlijk de vraag op: **Wat gebeurt er in het leven van onze kinderen en jongeren? In wat voor wereld groeien zij op, en hoe begeleiden wij hen als volwassenen?**

GlobalGiving

Tegenwoordig is de digitale wereld voor veel Filipijnse kinderen en jongeren onlosmakelijk verbonden met het dagelijks leven. Sociale media, online games, videoplatforms en berichtenapps maken deel uit van de manier waarop ze leren, communiceren, ontspannen en vriendschappen opbouwen. Technologie biedt prachtige mogelijkheden op het gebied van kennis, creativiteit en verbinding. Maar wanneer digitale activiteiten invloed gaan krijgen op slaap, schoolprestaties, relaties, of het emotionele welzijn, moeten we daar aandacht aan besteden.

Deze bezorgdheid komt ook tot uiting in de recente leer van paus Leo XIV. De paus veroordeelt de technologie op zich niet. Hij benadrukt juist herhaaldelijk dat technologie ten dienste moet blijven staan en nooit in de plaats mag komen van authentieke menselijke relaties. Zijn overwegingen zijn met name relevant voor kinderen en jongeren, die bezig zijn met het ontwikkelen van hun identiteit, relaties, gewoonten en vermogen tot zelfbeheersing.

1. Wanneer entertainment te veel wordt

Online games kunnen leuk zijn en kansen bieden voor creativiteit, het oplossen van problemen, samenwerking en vriendschap. Niet elk kind dat graag gamet, heeft een probleem. Er is pas reden tot bezorgdheid wanneer gamen consequent ten koste gaat van slaap, schoolverplichtingen, contact met het gezin, lichaamsbeweging, gebed of andere belangrijke aspecten van het leven.

De Wereldgezondheidsorganisatie erkent gamestoornis, maar benadrukt ook dat dit slechts een klein deel van de mensen treft die digitale games spelen. Het is een belangrijke nuance om niet elke jongere die graag gamet, als “verslaafd” te bestempelen. Wat kinderen nodig hebben, is begrip, begeleiding en passende grenzen.

Hetzelfde geldt voor andere vormen van digitale media. In plaats van simpelweg de uren te tellen die kinderen achter beeldschermen doorbrengen, moeten we ons afvragen: waar kijken ze naar? Wat doen ze? En wat voor invloed heeft dit op het kind?

Paus Leo XIV biedt hier een belangrijk perspectief. In juni 2026 erkende hij tijdens een toespraak tot kinderen en jongeren op het zomerkamp van het Vaticaan dat technologie nuttig en goed kan zijn, maar waarschuwde

hij ervoor om te voorkomen dat deze het echte menselijke contact vervangt. Hij moedigde jongeren aan om vriendschappen op te bouwen, tijd met elkaar door te brengen, samen te spelen, samen te studeren, met hun gezin te praten en samen te bidden. Hij waarschuwde ook dat sommige apps opzettelijk zijn ontworpen om mensen geboeid te houden en afhankelijk te maken.

Hoewel paus Leo het meer in het algemeen over digitale technologie had en niet specifiek over online gamen, is zijn boodschap duidelijk gericht op het gamen. Een kind mag niet worden gedefinieerd door het aantal uren dat hij of zij speelt, maar we moeten opletten wanneer gamen de relaties en activiteiten gaan verdringen die nodig zijn voor een gezonde ontwikkeling.

In die zin is de vraag niet: “Hoe zorgen we ervoor dat kinderen niet meer gamen?”, maar veeleer: “Hoe helpen we kinderen om technologie te leren gebruiken zonder erdoor beheerst te worden?”

2. Wanneer geweld de wereld van een kind binnendringt

Een ander punt van zorg is de inhoud waarmee jongeren online in aanraking komen. Via games, films, sociale media, livestreams en een berichtenplatform krijgen kinderen te maken met geweld, cyberpesten,

intimidatie, schokkende beelden of ander schadelijk materiaal.

Het is echter niet zo dat blootstelling aan gewelddadige media kinderen automatisch gewelddadig maakt. Kinderen reageren allemaal anders en er zijn veel factoren die hun gedrag beïnvloeden. Het is belangrijk om als volwassene de kinderen te begeleiden om ze te helpen begrijpen wat ze zien en om onderscheid te maken tussen de werkelijkheid en entertainment, om de gevolgen te onderkennen en om empathie te ontwikkelen.

Ook het Vaticaan heeft de kwetsbaarheid van kinderen en jongvolwassenen in een digitale omgeving benadrukt. In zijn encycliek *Magnifica Humanitas* uit 2026 schrijft paus Leo XIV over de mogelijke negatieve effecten van vroege en onbegeleide blootstelling aan digitale media, waaronder problemen met slaap, aandacht, emotionele regulatie en relaties. Hij wijst ook op risico's zoals isolatie, pesten, cyberpesten en verslaving, met name wanneer jongeren digitale apparaten gebruiken zonder voldoende begeleiding door volwassenen.

Dit betekent niet dat elke digitale ervaring schadelijk is. Het herinnert ons er veeleer aan dat kinderen vorming en bescherming nodig hebben, omdat ze niet altijd zelf de rijpheid hebben om manipulatie, schadelijke

inhoud of ongezonde gebruikspatronen te herkennen.

Wat er online gebeurt, blijft niet altijd online. Een wreed bericht, een gênante foto, een online ruzie of een ervaring met cyberpesten kan een kind de volgende dag op school achtervolgen. Daarom heeft de digitale wereld invloed op relaties, concentratievermogen, welzijn en het gevoel van veiligheid van een kind.

3. De school en het gezin

Scholen in de Filipijnen beschermen kinderen tegenwoordig zowel in de fysieke als in de digitale ruimte. Het beleid van het Ministerie van Onderwijs (DepEd) op het gebied van kindbescherming en de bestrijding van pesten richt zich op kwesties als pesten en cyberpesten, en stimuleert samenwerking tussen scholen, ouders en gemeenschappen. Beleid alleen is echter niet voldoende om kinderen te beschermen. Kinderen hebben volwassenen nodig die op de hoogte zijn van wat er in hun leven gebeurt.

Ouders verdiepen zich in de platforms en games die hun kinderen gebruiken. Leerkrachten kunnen dan veranderingen opmerken in het gedrag, de relaties of in de prestaties van hun leerlingen. Scholen versterken op deze manier programma's voor digitaal burgerschap en kindbescherming. Het belangrijkste is dat

volwassenen een omgeving creëren waarin kinderen zich op hun gemak voelen om over hun online-ervaringen te praten.

Deze verantwoordelijkheid kan niet alleen bij de ouders worden gelegd. Paus Leo XIV heeft het belang benadrukt van samenwerking tussen gezinnen, scholen, opvoeders en de bredere samenleving bij het aangaan van de uitdagingen die de digitale omgeving met zich meebrengt. In Magnifica Humanitas stelt hij dat ouders ondersteuning nodig hebben, omdat het voor gezinnen alleen moeilijk is om weerstand te bieden aan digitale omgevingen die strijden om de aandacht en tijd van kinderen. Hij roept op tot samenwerkingsverbanden in het onderwijs om manipulatie te herkennen en om verantwoorde keuzes te maken in digitale ruimtes.

Kinderen simpelweg vertellen dat ze “hun telefoon moeten neerleggen” is niet voldoende.

4. Wat kunnen wij doen als religieuze vrouwen?

Hier kunnen roeping en missie het verschil maken. Kinderen hebben meer nodig dan alleen regels. Ze hebben behoefte aan relaties, een gevoel van verbondenheid, begeleiding en volwassenen die naar hen luisteren zonder hen meteen te be- of te veroordelen. Als religieuze vrouwen kunnen wij helpen gemeenschappen

te creëren waarin jongeren respect, medeleven, verantwoordelijkheid en menselijke waardigheid ervaren.

Paus Leo XIV benadrukte dat jongeren meer nodig hebben dan alleen digitale verbinding. In een toespraak in mei 2026 over onderwijs, geestelijke gezondheid en digitale technologieën waarschuwde hij dat het niet voldoende is om jongeren aan te sluiten op digitale netwerken als ze daardoor los blijven staan van zichzelf, van anderen en van hun innerlijke leven. Hij riep opvoeders, instellingen en religieuze gemeenschappen op om jongeren te helpen stilte, gebed, betekenisvolle relaties en openheid voor het transcendente te herontdekken.

Dit raakt rechtstreeks aan onze roeping als religieuze vrouwen. Onze aanwezigheid kan jongeren iets bieden wat technologie op zichzelf niet kan bieden: een luisterend hart, een gemeenschap waar ze zich thuis voelen, spirituele begeleiding en een ervaring van relaties die geworteld zijn in menselijke waardigheid en geloof.

In onze scholen en gemeenschappen kunnen we digitaal burgerschap, mediageletterdheid, empathie en kindbescherming bevorderen. We kunnen ook ouders ondersteunen, die zichzelf misschien overweldigd voelen door de snel veranderende digitale wereld.

We mogen de waarden van het Evangelie niet loskoppelen van gesprekken over technologie. De manier waarop we anderen online behandelen, weerspiegelt wie we zijn. Respect, vergeving, mededogen, eerlijkheid en verantwoordelijkheid zijn zowel in persoonlijke relaties als in online relaties noodzakelijk.

5. Van schermtijd naar digitale vormgeving

Het is niet de bedoeling om angst voor technologie aan te wakkeren. Digitale media maken tegenwoordig deel uit van de wereld waarin onze kinderen leven. Ze worden ook ingezet in het onderwijs, de ontwikkeling van creativiteit, het aanknopen van vriendschappen en het bevorderen van positieve sociale interacties. Het is niet alleen onze taak om het scherm in de gaten te houden, maar ook om de persoon erachter te vormen.

Misschien is dit wel waar de boodschap van paus Leo XIV bijzonder belangrijk wordt. Hij heeft jongeren opgeroepen om matiging en discipline te ontwikkelen in het gebruik van technologie en om technologie te integreren in een holistische christelijke levenswijze.

Kinderen hebben volwassenen nodig die hen helpen onderscheid te maken tussen vermaak en schade, populariteit en moraliteit en tussen wat ze op

een scherm zien en de waarden die ze meenemen naar het echte leven. Een kind dat worstelt met gamen, sociale media, cyberpesten of verontrustende online-inhoud, heeft iemand nodig die bereid is te luisteren. De vraag is daarom niet alleen hoeveel technologie een kind gebruikt, maar wat voor soort persoon het kind wordt door dat gebruik.

Worden onze kinderen meer medelevend of worden ze juist onverschilliger? Zijn ze beter in staat vriendschappen te sluiten of raken ze steeds meer geïsoleerd? Zijn ze beter in staat kritisch te denken of worden ze steeds afhankelijker van wat een algoritme hen vertelt? Hebben ze meer aandacht voor anderen of zijn ze voortdurend afgeleid? Zijn ze vrijer of worden ze steeds meer beheerst door de behoefte om verbonden te blijven? Dit zijn niet louter technologische vragen. Het zijn vragen over de menselijke vorming.

Technologie zal zich blijven ontwikkelen. Er zullen nieuwe spellen, platforms en trends komen. Onze verantwoordelijkheid blijft dezelfde: jongeren begeleiden, hun waardigheid beschermen, hun relaties bevorderen en hen begeleiden om medelevende en verantwoordelijke individuen te worden.

De boodschap van paus Leo XIV herinnert ons eraan dat technologie de mens moet dienen. Tijdens het

zomerkamp in het Vaticaan moedigde hij kinderen aan om hun apparaten op gepaste momenten opzij te leggen, zodat ze konden praten, spelen, studeren, bidden en gewoon samen konden zijn. Hij herinnerde hen er ook aan dat mensen niet bedoeld zijn om te leven alsof ze permanent “aangesloten” zijn. Dit biedt ons een nuttige pastorale visie: het antwoord op de digitale wereld is niet simpelweg het afsluiten ervan, maar leren ermee om te gaan.

Dan vormen we jongeren die de digitale wereld betreden zonder erin te verdwalen; die van games kunnen genieten zonder dat dat hun leven beheerst; die sociale media niet gebruiken als populariteitsmeter; die in aanraking kunnen komen met moeilijke of gewelddadige inhoud zonder hun vermogen tot empathie te verliezen; en die technologie gebruiken en toch geworteld blijven in familie, vriendschap, geloof en God.

De digitale wereld is van invloed op de omgeving waarin de kinderen van

vandaag opgroeien. Ouders, opvoeders en gemeenschapsleiders spelen echter een belangrijke rol bij het vormgeven hoe die kinderen zullen worden.

Onze missie is om jongeren te begeleiden – door hen te helpen de vrijheid, wijsheid, discipline, mededogen, geloof en menselijke relaties te ontwikkelen die ze nodig hebben om goed te leven.

In die zin wordt digitale vorming een onderdeel van het beschermen van kinderen, onderwijs en evangelisatie. Zoals paus Leo XIV ons in Magnifica Humanitas leert, is het begeleiden van kinderen en jongeren bij het gebruik van technologie een concrete manier om hun waardigheid te waarborgen.

Uiteindelijk is de vraag niet of technologie onze kinderen zal vormen. Dat zal zeker gebeuren. De diepere vraag is of wij voldoende aanwezig zullen zijn om de kinderen mee te helpen vormen.

NIEUWS UIT DE REGIO BELGIË

Op 14 juli kwamen de zusters bijeen om de 85e verjaardag van zuster Annie Timmers te vieren. Het was een vrolijke bijeenkomst in het provinciaal, met veel gezang, gelach en gezellige gesprekken onder het genot van kopjes koffie en heerlijke taarten. Vanwege het zeer warme weer werden de zusters ook getrakteerd op verfrissend ijs, wat het feest nog gezelliger maakte.

Op 20 augustus brachten vier zusters – zuster Kristien, zuster Yvonne, zuster Maria en zuster Matheo – een bezoek aan zuster Rosa. Ze vertelden over hun ervaringen in hun nieuwe huis, St. Catherine, hun pastoraal werk en het leven in de parochie. Ze keken vooral met veel plezier terug op hun bijeenkomst in Tilburg op 18 augustus, die voor

iedereen een betekenisvolle en vreugdevolle ervaring was geweest.

De zusters keken er ook naar uit om op 24 september weer bijeen te komen voor het feest van Onze-Lieve-Vrouw, Moeder van Barmhartigheid. Iedereen was van harte welkom om deze viering bij te wonen!

Ondertussen kijkt iedereen reikhalzend uit naar de viering van 175 jaar aanwezigheid van de zusters in Zonhoven, die op 18 oktober zal plaatsvinden. De pastoor organiseert een speciale viering voor deze belangrijke gelegenheid. Het wordt een hele dag vol feestelijkheden, waarbij alle zusters van harte welkom zijn.

We kijken uit naar deze momenten van feest, gemeenschap en dankbaarheid voor de vele jaren van Gods zegeningen en onze gezamenlijke aanwezigheid en missie.

HET XIV-KAPITTEL VAN DE INDONESISCHE PROVINCIE

Van 6 tot en met 11 juli 2026 organiseerde de provincie van Indonesië het XIVE provincie-kapittel, met als thema: **“SCMM, pelgrims van barmhartigheid: een gemeenschappelijke missie om hoop te brengen en verdeeldheid te herstellen.”**

Dit thema vormde de basis voor het gehele kapittelproces, dat plaatsvond in de geest van

zusterschap, bezinning, inzicht en vernieuwing in het leven en de missie van de congregatie. Het kapittel werd bijgewoond door 36 zusters uit verschillende SCMM-gemeenschappen binnen de provincie Indonesië. Ook aanwezig waren leden van het Generaal Bestuur – zuster Sofiani Warasi en zuster Miranda Situmorang – evenals de moderator, pater Hendra Sutedja, SJ. Hun aanwezigheid bood de deelnemers gedurende het gehele kapittelproces steun, begeleiding en waardevolle inzichten.

Gedurende de zesdaagse bijeenkomst hebben alle deelnemers actief deelgenomen aan het gevarieerde programma. De bijeenkomst vond plaats in een sfeer van zusterschap, openheid en gedeelde verantwoordelijkheid.

Gedurende deze periode deelden en verkenden de deelnemers diverse ervaringen, verwachtingen, uitdagingen en visies voor de vernieuwing van het leven en de missie van SCMM. Dit proces bood de gelegenheid om na te denken over de weg die de congregatie heeft afgelegd en om een hernieuwd pad te uit te denken voor de toekomst van de Indonesische provincie, geworteld in het oorspronkelijke charisma van de stichter van de congregatie.

Een van de belangrijkste agendapunten van het kapittel was de verkiezing van het Provinciale Bestuur voor de periode 2026–2030. Deze vond plaats op 11 juli 2026. Na een heel proces doorlopen te hebben, stelde het kapittel de samenstelling van het Provinciale Bestuur in Indonesië voor de komende periode als volgt vast:

- Zr. Donata Manalu, SCMM – Provinciale Overste
- Zr. Teresa Seingo, SCMM – Vice-provinciale Overste
- Zr. Rafaela Gowasa, SCMM – Lid provinciaal bestuur
- Zr. Yesualda Simalango, SCMM – Lid provinciaal bestuur

De verkiezing van het nieuwe bestuur betekent een belangrijke stap in het voortdurende vernieuwingsproces binnen de Indonesische provincie. Het vertrouwen dat via het kapittel in hen is gesteld, is een oproep om leiding te blijven geven in een geest van dienstbaarheid, zusterschap, mededogen en trouw aan het charisma van de congregatie.

Het kapittel werd afgesloten met een Eucharistieviering onder leiding van de aartsbischop van het aartsbisdom Medan,

Mgr. Kornelius Sipayung. In zijn preek sprak de aartsbisschop gebeden uit en sprak hij zijn hoop uit voor de toekomst. Alle deelnemers aan het kapittel werden aangemoedigd om de

geest van het kapittel mee terug te nemen naar hun eigen gemeenschappen en de besluiten en toezeggingen van het kapittel in hun dagelijks leven in praktijk te brengen. Geleid door de geest van 'Pelgrims van Barmhartigheid' blijft de SCMM-provincie van Indonesië zich inzetten om gezamenlijk haar missie voort te zetten, hoop te koesteren en een rol te spelen bij het herstellen van verdeeldheid, zowel in zichzelf, de gemeenschappen en de Kerk als samenleving in het algemeen.

Dit 14e kapittel vormde een belangrijke mijlpaal in de bevestiging van de gezamenlijke reis van SCMM in de provincie Indonesië: samen wandelen in liefde, dienen met barmhartigheid en hoop brengen aan een wereld die herstel nodig heeft.

NIEUWS UIT DE INTERNATIONALE PROVINCIE

De afgelopen maanden stonden in de Internationale Provincie in het teken van betekenisvolle ervaringen op het gebied van gemeenschap, vorming, zending en broederschap. In verschillende contexten hebben de zusters de kans gekregen om hun banden te versterken, hun zending te verdiepen en ervaringen uit te wisselen die bijdragen aan het opbouwen van een steeds meer geïntegreerd traject.

Werkbezoek

Van 29 juli tot 13 augustus bracht het Generaal Bestuur een werkbezoek aan de Internationale Provincie. Het was een belangrijke periode van ontmoeting, luisteren en uitwisseling met de zusters, leden van de Beweging van Barmhartigheid, geassocieerden en mensen die betrokken zijn bij de verschillende werken

en projecten van de Congregatie.

Het bezoek bood de gelegenheid om een beter inzicht te krijgen in de dagelijkse realiteit van de gemeenschappen, om de stand van zaken te bekijken met betrekking tot de vorming en diverse missionaire initiatieven, en om de banden tussen de zusters te versterken, een breder begrip te kweken voor de uitdagingen en verwachtingen die deel uitmaken van het traject van de provincie.

Versterking van de missie onder de meest kwetsbaren

Onze inzet voor het bevorderen van het leven en de zorg voor mensen in kwetsbare situaties blijft een concrete uiting van onze missie. In dezelfde

geest heeft een opleidingsprogramma over trauma-geïnformeerde zorg en de bescherming van kinderen en kwetsbare mensen ertoe bijgedragen dat de zusters in de Filippijnen beter zijn voorbereid op een missie die deskundigheid, verantwoordelijkheid en inlevingsvermogen vereist. De opleiding benadrukte het belang van het creëren van veilige, gastvrije en beschermende omgevingen, waarbij zowel zorg wordt gedragen voor degenen die ondersteuning krijgen als voor de mensen die de zorgtaak uitvoeren.

Ontwikkeling en verbintenis met de werkelijkheid

Samen met andere zusters die in kleine groepen tussen de mensen wonen namen de Braziliaanse zusters deel aan een bijscholingssessie over de politieke context. Door deel te nemen aan reflectie- en studiebijeenkomsten verdiepten ze hun inzicht in de maatschappelijke en politieke realiteit en zagen het belang van bewust en verantwoord burgerschap.

De nadruk lag op de noodzaak om de werkelijkheid te begrijpen, desinformatie tegen te gaan en een kritische blik te ontwikkelen op gebeurtenissen die van invloed zijn op het dagelijks leven, met name in dit jaar van de presidentsverkiezingen.

Zorg voor degenen die zorg verlenen

We hebben ook tijd vrijgemaakt voor persoonlijke en gemeenschappelijke bezinning. De jaarlijkse retraite van de Braziliaanse zusters – gekenmerkt door gebed, stilte, bezinning en uitwisseling – bood ons de gelegenheid om ons innerlijk leven te vernieuwen en ons eraan te herinneren dat de kern van onze roeping ligt in barmhartigheid, zusterschap en liefde.

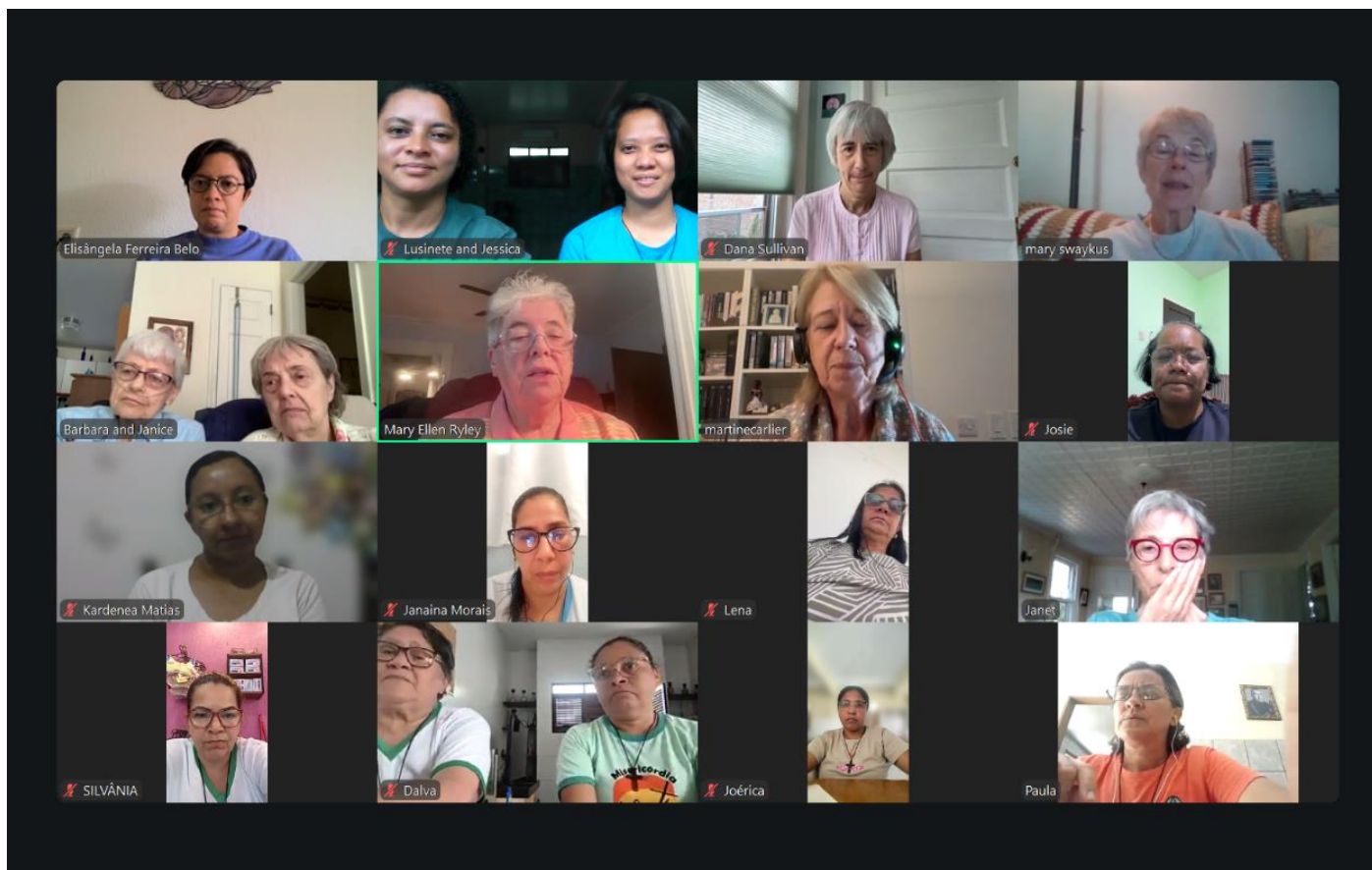

De Biodanza-ervaring zorgde ook voor momenten van verbondenheid, vreugde en luchtigheid. Door middel van muziek, beweging en gezelligheid konden de zusters hun banden versterken en nieuwe vormen van zorg en welzijn ervaren. Deze ervaringen herinneren ons eraan dat zelfzorg en wederzijdse zorg deel uitmaken van onze missie.

Wandelen als één provincie

Op 29 augustus bood de onlinebijeenkomst van de Internationale Provincie een bijzondere gelegenheid om onze levens, zorgen en hoop met elkaar te delen. Door in kleine groepen na te denken, konden we terugblikken op de eerste twee jaar van de Provincie en ons afvragen wat er versterkt, veranderd of heroverwogen moet worden ter voorbereiding op het kapittel van 2028.

Een blik op de toekomst

We zijn nog steeds bezig om onze weg te vinden als één internationale provincie. Dit proces vraagt om dialoog, openheid, geduld en de bereidheid om van elkaar te leren. Tegelijkertijd stellen de stappen die we tot nu toe hebben gezet ons in staat om tekenen van hoop te herkennen en te zien dat samenwerking en wederzijdse steun mogelijk zijn.

De volgende fysieke bijeenkomst, gepland voor februari 2027, zal een nieuwe gelegenheid zijn om onze banden te versterken en de tot nu toe geboekte vooruitgang te evalueren, met het oog op het Provinciaal Kapittel van 2028. We blijven daarom samenbouwen aan een provincie die in staat is haar diversiteit te waarderen, de zusterschap te versterken en de gaven van elk lid in dienst te stellen van onze gemeenschappelijke missie.

NIEUWS UIT DE NEDERLANDSE REGIO

De Nederlandse regio telt op dit moment 47 leden. Alle zusters delen hetzelfde adres: Oude Dijk, met huisnummers die beginnen met een 7 – het appartementengebouw voor zelfstandig wonende zusters – en 5 – ons verpleeghuis Mater Misericordiae.

Zusters bezoeken GroeiTuin

Van harte ondersteunen wij onder meer het Tilburgse GroeiTuin project. Dit doen we al jaren. Regelmatig worden we er uitgenodigd voor een bezoek. Op 25 augustus was het weer zover. We konden met eigen ogen zien dat:

- De tuin fors gegroeid is;
- Het aantal vrijwilligers gegroeid is;
- Er vier flink gegroeide varkens rondscharrelen;
- En dat er nog volop nieuwe plannen aan het groeien zijn.

Maar zoals initiatiefnemer Hein van de Hurk het verwoordde: “Onze GroeiTuin is niet echt een tuin. Het is een plek waar mensen groeien. Waar mensen, net als onze zonnebloemen, zich naar het licht kunnen richten. Om zingeving te vinden, elkaar te ontmoeten – een plek waar zelfvertrouwen tot bloei komt en blijvende vriendschappen ontstaan. Een plek waar we samen sterk staan.”

Een prachtige parallel met onze gemeente, die ook zaadjes heeft geplant zodat kwetsbare medemensen konden opbloeien. Die wist dat er alleen door samen te werken ‘wonderen’ konden worden verricht. Een van de groeiplannen is het bouwen van een Vlaamse schuur waarin o.a. groepen ontvangen kunnen worden. Een oud gebint is al aanwezig evenals oude klinkers. Ook hiervoor zijn

vrijwilligers gevonden die het hout bewerken en de maar liefs 30.000 oude stenen schoonbikken om te kunnen hergebruiken. Een groot karwei, dat met liefde en plezier uitgevoerd wordt. Want ook samenbouwen verbindt.

Na alle mooie woorden konden we de 'wonderen der natuur' bekijken. Van prachtige bloemen tot varkens, van allerlei soorten tomaten en pepers tot aardappelen en uien.

Verdere stappen op weg naar voltooiing

Voltooiën is een opgave met uiteenlopende aspecten. Het is een bewustwording van eigen tijdelijkheid. Het is voortdurend afwegen van wat we behouden en waar we afscheid van nemen. We doen dit met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. In

de afgelopen periode hebben we afscheid genomen van de beeldencollectie van zr. Jesualda Kwanten (1901-2001).

Zr. Jesualda genoot enige bekendheid als portrettist. Na raadpleging van het Overlegorgaan

en een presentatie aan alle zusters kunnen we melden dat we ook dit op verantwoorde wijze hebben afgerond. Voor veel beelden is een goed nieuw thuis gevonden. Een aantal beelden zijn uitgekozen om mee te geven richting toekomst, voorzien van een verhaal.

Toekomstvisie

In het kader van de toekomstvisie voor het Moederhuis zijn nieuwe stappen gezet. Dit gebeurde in de vorm van een bijeenkomst met de partij die ons gaat bijstaan met de meer concrete invulling van de eigentijdse 7 werken van barmhartigheid. Voor 3 van

deze werken hebben we al een geïnteresseerde partij kunnen vinden. Dat is een veelbelovend begin. Ook in het overleg met de gemeente en andere belanghebbende zal deze externe partij een belangrijke rol spelen. Op 23 september hebben zij zich uitgebreid voorgesteld aan de zusters.

Op 20 juni 2026 zijn vijf postulanten uit de regio Oost-Timor, met diepe dankbaarheid jegens God, aan hun eerste jaar in het noviciaat begonnen. De ontvangst vond plaats in de St.-Lukas gemeenschap in Ossú, tijdens een mis die werd voorgedaan door pater José Gonzaga en bijgewoond door plaatselijke parochianen, familieleden en de zusters die hen naar het noviciaat hadden begeleid.

Op 24 juni 2026 legden ook twee novicen uit het tweede jaar hun eerste geloften af. Voor het altaar van de Heer beloofden zij een leven van kuisheid, gehoorzaamheid en armoede te leiden, als teken van hun trouw in het navolgen van Christus en in het leiden van het religieuze leven volgens het charisma van de congregatie.

De viering vond plaats tijdens een mis onder leiding van pater Benediktus Nuwa, CMF, pastoor in het vormingshuis Dom Joannes Zwijsen in Manleuana-Lisbutak. Priesters, zusters, broeders, families en vrienden woonden de viering bij. Moge God hen altijd zegenen en sterken, zodat zij trouw blijven aan Gods roeping en enthousiast hun vorming kunnen voortzetten.

Elk jaar putten de zusters ook nieuwe kracht uit God door deel te nemen aan een jaarlijkse retraite. Dit jaar vond de retraite in twee groepen plaats. De eerste groep in januari en de tweede groep van 28 juli tot en met 3 augustus 2026 in het Claretiaanse retraitecentrum in Kupang. Pater Emanuel, CMF, leidde deze retraite, waaraan 14 zusters deelnamen.

Het thema van de retraite was: **“Hoop stelt niet teleur.”** Tijdens zijn lezing zei pater Emanuel: „Hoop is de kracht die ons in staat stelt door te zetten op onze levensweg en in onze roeping. Zonder hoop zouden we gemakkelijk opgeven wanneer we worden geconfronteerd met allerlei uitdagingen, moeilijkheden en ervaringen die niet overeenkomen met onze verwachtingen.” Wanneer we ons zwak voelen en niet in staat zijn onze problemen het hoofd te bieden, worden we opgeroepen om door te zetten en de hoop te bewaren. In plaats van alles aan God toevertrouwen en de Heilige Geest in ons laten werken.

Als we geloven, hebben we hoop. Als we hoop hebben, leren we op God te vertrouwen. Omgekeerd zullen ons geloof en onze hoop zonder God verzwakken. Hoop is de kracht die ons helpt om te blijven geloven, door te zetten en trouw te blijven op onze levensweg en in onze roeping. Moge deze retraite de zusters helpen om steeds sterker te worden in geloof en hoop, zodat ze trouw kunnen blijven aan hun missie.

We zijn blij om wat bemoedigend nieuws over onze zusters te kunnen delen, evenals een update over het werk dat in Bryn Mair wordt verricht. Hoewel er de afgelopen maanden enkele veranderingen en uitdagingen zijn geweest, is het goed om te weten dat er goed voor de zusters wordt gezorgd en dat het belangrijke werk wordt voortgezet.

Zuster Teresa Gray verkeert nog steeds in goede gezondheid. Hoewel ze enkele maanden in het ziekenhuis heeft doorgebracht, is ze inmiddels goed hersteld en wordt ze goed verzorgd in Nazareth House in Birkenhead. We zijn dankbaar voor de zorg en steun die ze ontvangt.

Ook de zusters in Ierland, zuster Mary O'Rourke en zuster Nora Hayes, maken het goed, waarvoor we zeer dankbaar zijn.

Zuster Marie Therese Croke blijft hard werken aan het uitdunnen van de archieven in Bryn Mair en ondersteunt tevens Helen in haar rol als regionaal coördinator. In september is zuster Marie Therese een maand op vakantie geweest in Ierland. Daar zal ze op zoek gaan naar een

geschikt verzorgingstehuis in haar thuisland. We hebben haar eraan herinnerd de tijd te nemen en van haar vakantie te genieten.

Er is nu een bod uitgebracht op Bryn Mair en de zaak ligt momenteel bij de advocaten. Er zijn veel potentiële kopers geweest die het pand hebben bezichtigd, maar helaas waren de ontvangen biedingen erg laag en konden ze niet worden geaccepteerd. Het huis is nu vrijwel leeggehaald. Zodra het pand is verkocht, moeten er afspraken worden gemaakt om een geschikte nieuwe opslagplaats te vinden voor de resterende documenten en archieven.

Ondertussen blijft de onderhoudsmedewerker in dienst en zorgt hij ervoor dat het gebouw veilig blijft en goed wordt onderhouden.

We hopen dat de verkoop van Bryn Mair soepel zal verlopen en dat er passende regelingen kunnen worden getroffen voor de archieven en documenten. Bovenal blijven we dankbaar voor de zorg van onze zusters en voor de voortdurende steun van alle betrokkenen.